

Apstiprināts
ar Rīgas domes 20.11.2024.
lēmumu Nr. RD-24-4100-lē

Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras
“Rīgas pieminēkļu aģentūra”
2023. gada
publiskais pārskats

Rīga 2024

Saturs**lp.**

1.	Ievads	3
1.1.	Galvenie notikumi, kas ietekmējuši Aģentūras darbību	3
1.2.	Galvenās pārmaiņas Aģentūras darbībā.....	3
1.3.	Paredzamie Aģentūras darbu ietekmējošie notikumi nākotnē.....	4
1.4.	Riski un neskaidrības	4
1.5.	Pētniecība.....	5
2.	Pamatinformācija	5
2.1.	Juridiskais statuss.....	5
2.2.	Funkcijas un normatīvā bāze	5
2.3.	Darbības virzieni un programmas.....	6
2.4.	Pārskata gada galvenie uzdevumi, prioritātes, pasākumi	6
3.	Finanšu resursi un darbības rezultāti	6
3.1.	Programmas, kuru finanšu līdzekļi izlietoti Aģentūras darbības nodrošināšanai...6	
3.2.	Finanšu resursu avoti	7
4.	2023. gada darbības plāns un tā izpildes novērtējums.....	8
4.1.	Rīgas sabiedrisko pieminekļu uzturēšana un restaurācija	8
4.2.	Brīvības piemineklis un Rīgas Brāļu kapi	9
4.2.1.	Brīvības piemineklis.....	9
4.2.2.	Rīgas Brāļu kapi	10
4.3.	Lielie kapi	10
4.4.	Padomju režīmu slavinoši objekti.....	10
4.5.	Apsaimniekojamā teritorija Varoņu ielā 13, Rīgā	11
4.6.	Aģentūras efektīvas darbības nodrošināšanas pasākumi	11
5.	Personāls	11
6.	Aģentūras darba popularizēšanas un komunikācijas pasākumi.....	12
6.1.	Sabiedrības informēšana un izglītošana – sadarbība ar valsts, pašvaldības un nevalstiskajām organizācijām	12
6.2.	Sadarbības institūcijas.....	13
7.	2024. gadā plānotie pasākumi.....	13
7.1.	Pieminekļu nodaļas darba plāns.....	13
7.2.	Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošana.....	14
7.3.	Lielajos kapos veicamie darbi	14
7.4.	Citi plānotie darbi un aktualitātes	15
8.	Dažāda informācija	15
9.	Pielikums. SIA “PricewaterhouseCoopers” neatkarīgu revidentu ziņojums.....	16

1. Ievads

Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” (turpmāk – Aģentūra) darbība balstīta uz tās nolikumu, Rīgas pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, Rīgas pilsētas attīstības plānošanas dokumentu stratēģiskiem mērķiem un telpiskās attīstības perspektīvu, kā arī uz kultūras mantojuma saglabāšanas virzības dokumentiem un dokumentiem, kas jāņem vērā saistībā ar UNESCO pasaules kultūras mantojuma sarakstu, kurā iekļauts Rīgas vēsturiskais centrs.

2023. gadā Aģentūra, izvērtējot reālo situāciju, piešķirtā budžeta un iekšējo resursu apjomu, turpināja plānotos darbus, pārskatīja Aģentūras resursu kapacitāti un iespējas piesaistīt papildu finansējumu, vērtēja veikto darbu kvalitāti, pieaicinot nozares speciālistus, klātienē iepazīnās ar līdzīgu institūciju darbu citās valstīs, veica konsultācijas, īstenoja dokumentu izpēti arhīvos un muzejos, uzklaušīja sabiedrības pārstāvju domas par Rīgas kultūras mantojuma un citiem jautājumiem. Turpināts darbs pie dažādu materiālu apkopošanas par Rīgas memoriāliem un to nākotnes attīstības vīzijas modeļiem Rīgas pilsētvidē, balstoties uz Aģentūras regulāru darbu daudzu gadu garumā un starptautisko pieredzi.

1.1. Galvenie notikumi, kas ietekmējuši Aģentūras darbību

Turpināta Rīgas Brāļu kapu restaurācija.

Turpināts darbs pie Rīgas pieminekļu novietnes – parka veidošanas projekta Varoņu ielā 13, Rīgā.

Turpināta vēsturisko materiālu izpēte, apkopošana un sistematizēšana par valsts nozīmes kultūras pieminekli “Dārzu un parku arhitektūras ansamblis “Lielie kapi” ar memoriālajām celtnēm” (turpmāk – Lielie kapi). Izsludināts starptautiskais metu konkurss “Memoriāla “Lielie kapi” vērtību saglabāšana un vietas attīstība”.

Parakstīts līgums ar apdrošināšanas akciju sabiedrību “Baltic Insurance Company”, kas tradicionāli bez atlīdzības veic Brīvības pieminekļa apdrošināšanu par 1 500 000 EUR. Apdrošināšanas polise darbojas ar īpašiem nosacījumiem – papildu apdrošināšanu pret sīko huligānismu; atlīdzības saņemšanas gadījumos Aģentūras budžetā tā paredzēta ikgadējai Brīvības pieminekļa aprūpei.

1.2. Galvenās pārmaiņas Aģentūras darbībā

Pildot Saeimas 2020. gada 11. jūnijā pieņemto Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu likumu, Ministru kabinets bija noteicis Aģentūru par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāju līdz 2022. gada beigām. Ministru kabineta 2023. gada 30. marta rīkojums Nr. 174 pagarināja apsaimniekošanas periodu līdz 2025. gada beigām.

2023. gadā pieņemtais jaunais Aģentūras nolikums paredz jaunu papildu uzdevumu – pamatojoties uz Rīgas valstspilsētas izpilddirektora rīkojumu un lēmumiem par papildu finansējumu, Aģentūrai ir uzdevums realizēt jaunu pieminekļu projektus.

Aģentūra turpina veikt Lielo kapu sakrālo celtnu neatliekamos glābšanas un konservācijas darbus, kā arī restaurēt kapa pieminekļus.

2023. gadā turpināta sadarbība ar Aģentūras darbu uzraugošajām, konsultatīvajām un sadarbības institūcijām – Rīgas domes komitejām, departamentiem un deputātiem, Rīgas domes Pieminekļu padomi, Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi, Saeimas

Izglītības, kultūras un zinātnes komisiju, Latvijas Valsts prezidenta kanceleju, Latvijas Mākslinieku savienību un citām institūcijām un organizācijām kopīgo aktuālo jautājumu risināšanai.

1.3. Paredzamie Aģentūras darbu ietekmējošie notikumi nākotnē

Aģentūra ir noteikta par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāju līdz 2025. gada beigām, saņemot lielāku valsts finansējumu nekā agrākajos gados, kas ļauj veikt lielāka mēroga restaurācijas darbus. Paredzams, ka intensīvais darbs turpināsies arī nākotnē.

Visas kultūras projektu iestrādes tiks turpinātas arī 2024. gadā, ja tiks saņemts finansējums un atbalsts no valsts, pašvaldības un nevalstiskajām institūcijām, Aģentūra īstenos virkni nozīmīgu projektu saistībā ar Rīgas pieminekļiem un memoriāliem.

Tiks turpināts darbs, veidojot Rīgas akmens materiālu un pieminekļu restaurācijas centru, novietni – arhīvu un publisko parku Varoņu ielā 13. Ar Rīgas valstspilsētas ieguldījumiem līdzekļiem šī teritorija nākotnē tiks pārvērsta par sakārtotu un nozares vajadzībām nepieciešamu un izmantotu pilsētvides teritoriju. Centrā tiks sistematizēti un vienotā uzskaites sistēmā reģistrēti uzglabātie akmens materiāli, pieminekļu fragmenti, pieminekļi u. c., kā arī veikti apjomīgi pieminekļu restaurācijas darbi un popularizēta restauratoru profesija.

1.4. Riski un neskaidrības

Valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu ir spēkā tikai līdz 2025. gada 31. decembrim; nav skaidrības par turpmāko.

Iespējama iepirkumu procedūrās pieņemto lēmumu apstrīdēšana, kas var aizkavēt plānoto darbu veikšanu.

Risks par speciālistu un darbinieku aizplūšanu uz citām, labāk apmaksātām, darba vietām.

2023. gadā tika turpināts darbs, vērtējot korupcijas riskus un to iespējamo novēršanu.

1.5. Pētniecība

Turpināta sadarbība ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi, Kultūras ministriju, Rīgas valstspilsētas pašvaldības institūcijām un nozares speciālistiem, Rīgas Tehnisko universitāti un Rīgas Celtniecības koledžu.

2023. gadā turpināta aktīva komunikācija ar arhīviem, muzejiem, vēsturniekiem, sabiedrību dažādu nepieciešamu faktu un dokumentu precizēšanā un noskaidrošanā.

Noslēgusies pētniecība par Latvijas nacionālajiem partizāniem, kuri krituši 1941. gada jūlijā un apglabāti Rīgas Brāļu kapos.

2. Pamatinformācija

2.1. Juridiskais statuss – pašvaldības aģentūra.

2.2. Funkcijas un normatīvā bāze

Aģentūra darbojas, pamatojoties uz Publisko aģentūru likumu un Rīgas domes 15.02.2011. nolikumu Nr.96 “Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminēkļu aģentūra” nolikums”, bet, sākot ar 2023. gada 1. novembri, saskaņā ar Rīgas domes 18.10.2023. nolikumu Nr. RD-23-360-no “Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminēkļu aģentūra” nolikums” (turpmāk – Nolikums). Saskaņā ar Nolikuma 4. punktu, Aģentūras izveidošanas mērķis ir “Aģentūras valdījumā esošo pieminēkļu – monumentālo, figurālo un portretisko pieminēkļu, memoriālo ansambļu, arhitektoniski dekoratīvo pieminēkļu, piemiņas zīmju, dekoratīvo skulptūru un tēlnieciski dekoratīvo elementu (turpmāk – pieminēkļi) saglabāšana, pieminēkļu pārņemšana valdījumā un jaunu pieminēkļu projektu īstenošana nolikuma 7.6. apakšpunktā noteiktajā kārtībā”.

Nolikuma 6. punkts nosaka Aģentūrai šādas funkcijas:

- īstenot pieminēkļu programmu saskaņā ar Aģentūras iekšējiem normatīvajiem aktiem;
- izplatīt informāciju par pieminēkļiem;
- organizēt pasākumus par kultūras mantojuma saglabāšanu;
- nodrošināt pētniecību;
- veicināt pieminēkļu integrāciju pilsētvidē;
- realizētu jaunu pieminēkļu projektus saskaņā ar Nolikuma 7.6. apakšpunktā noteikto.

Nolikuma 7.6. apakšpunkts nosaka, ka, pamatojoties uz Rīgas valstspilsētas izpilddirektora rīkojumu un lēmumiem par papildu finansējumu, Aģentūrai ir uzdevums realizēt jaunu pieminēkļu projektus.

2.3. Darbības virzieni un programmas:

- Brīvības pieminēkļa un Rīgas Brāļu kapu memoriālā ansambļa apsaimniekošana saskaņā ar valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumu;
- Lielie kapi neatliekamo glābšanas un konservācijas darbu plānošana un finansējuma piesaiste;
- pieminēkļu pārņemšana Aģentūras valdījumā un bilancē;
- pieminēkļu restaurācijas un aprūpes uzdevumi un prioritātes;
- restaurācijas speciālistu kvalifikācijas celšana un pieredzes apmaiņa;
- novitātes pieminēkļu saglabāšanā, uzturēšanā un aprūpes tehnoloģijā;

- Rīgas pieminekļu kā kultūrvēsturiskā mantojuma liecinieku atpazīstamības veicināšana.

2.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi, prioritātes, pasākumi:

- pieminekļu restaurācijas un aprūpes darbu veikšana;
- Lielo kapu uzturēšanas, saglabāšanas un attīstības vadlīniju priekšlikumu izstrādāšana;
- valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līguma par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu iegūšana un maksimālā finansējuma nodrošināšana;
- vienotas akmens materiāla, pieminekļu elementu, pieminekļu u. c. novietnes izveidošanai Varoņu ielā 13, Rīgā, nepieciešamo darbu aktualizācija;
- Rīgas memoriālu datu bāzes izveidošana un apsaimniekošanas modeļa plānošana;
- dialoga uzturēšana ar ieinteresētajām nevalstiskajām organizācijām un privātpersonām kultūras mantojuma atjaunošanas jautājumos.

3. Finanšu resursi un darbības rezultāti

3.1. Programmas, kuru finanšu līdzekļi izlietoti Aģentūras darbības nodrošināšanai:

- Aģentūras budžeta programma – Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” pamatbudžets;
- Aģentūras budžeta programma – Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” ziedojumi.

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada faktiskā izpilde EUR	Pārskata gadā		2024. gada budžets EUR
			Apstiprināts EUR	Faktiskā izpilde EUR	
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai	1 465 449	1 469 057	1 407 985	2 006 826
1.1.	Pašvaldības dotācija	560 527	874 036	610 000	1 019 066
1.2.	Pašvaldībā saņemtie valsts budžeta iestāžu transferti no valsts budžeta	636 536	797 985	797 985	986 333

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada faktiskā izpilde EUR	Pārskata gadā		2024. gada budžets EUR
			Apstiprināts EUR	Faktiskā izpilde EUR	
1.3.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	427	0	427
1.4.	Ziedojumi un dāvinājumi	268 386	80 495	79 495	1000
2.	Izdevumi	1 236 206	1 763 510	1 215 107	2 096 888
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	905 593	1 489 133	1 117 019	1 698 890
2.1.1	Kārtējie izdevumi	905 593	1 489 133	1 117 019	1 698 890
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	330 613	274 377	98 088	397 998

3.2. Finanšu resursu avoti

Aģentūras 2023. gada pamatbudžetā iekļauts naudas līdzekļu atlikums no 2022. gada pamatbudžeta 237 207 EUR apmērā.

Pamatojoties uz Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes un Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” noslēgto valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgumu par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu, saņemti 761 985 EUR Brīvības pieminekļa, tā aizsardzības zonas un Rīgas Brāļu kapu, to teritorijas un aizsardzības zonas saglabāšanai, apsaimniekošanai un atjaunošanai.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes finansējums no “Kultūras pieminekļu konservācijas un restaurācijas programmas 2023. gadam” 36 000 EUR apmērā Rīgas Brāļu kapu ansambļa restaurācijai.

Budžeta sadaļā *Ziedojumi* naudas līdzekļi gada sākumā 10 567 EUR. Saņemts novēlējums 86 729,18 USD (79 495,12 EUR) no Rutas Marijas Zundes (mirusi Floridā, ASV).

4. 2023. gada darbības plāns un tā izpildes novērtējums

4.1. Rīgas sabiedrisko pieminekļu uzturēšana un restaurācija

Aģentūras valdījumā un bilancē ir 136 pieminekļi (t. sk. memoriāli, vēsturiskie un jaunie uzstādītie pieminekļi, dekoratīvas skulptūras, vides objekti, piemiņas zīmes, piemiņas plāksnes, kapa pieminekļi), neskaitot atsevišķus pieminekļus Lielajos kapos, Biķernieku memoriālā un Rumbulas memoriālā.

- Restaurēts piemineklis pirmajiem Vispārējiem latviešu Dziesmu svētkiem Viesturdārzā.
- Restaurēts pieminekļa ansamblis parka dibinātājai Annai Ģertrūdei Vērmanei Vērmanes dārzā.
- Sakopta memoriālam “Nacisma upuru piemiņas vieta Rumbulā” piegulošā meža teritorija.
- Atjaunoti memoriāla “Otrā pasaules kara upuriem” Biķernieku mežā betona stabi.
- Citu pieminekļu restaurācija un piegulošo teritoriju labiekārtošanas darbi.
- Pieminekļa “Pēteris I” skulptūras vēsturisko fragmentu maiņa pret citiem pieminekļiem: “Ģenerālgubernatora markīza Filipo Pauluči obelisks”, kas atrodas Rīgā, Vērmanes dārzā, un “Džordža Armitsteda krūšu tēls”, kas atrodas Rīgā, Strēlnieku ielā 4.
- Saskaņā ar darba plānu un pieminekļu aprūpes specifikācijām no aprīļa līdz oktobra beigām veikta pieminekļu sezonālā apkope – mehāniska tīrīšana, mazgāšana, sīku defektu novēršana, sakārtota teritorija ap pieminekļiem. Kā katru gadu, apsekoti visi Aģentūras uzskaitē esošie pieminekļi un noteikti nepieciešamie apkopes darbi, kas veicami 2023. gadā.
- Iegūta informācija par publiskajā ārtelpā esošajiem pieminekļiem, kuri nav Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” valdījumā, izvērtējot to pārņemšanas lietderību.
- Papildināts Rīgas 700 gadu jubilejas paviljona Kronvalda parkā restaurācijas projekts.
- Izgatavota un uz Benjamiņu nama ārsienas uzstādīta piemiņas zīme Latvijas Tautas frontes dibināšanai.

Pieminekļu neparedzētu bojājumu gadījumus Aģentūra novērš esošā budžeta ietvaros – no iekonomētajiem līdzekļiem vai veicot finansējuma pārdali plānotajos darbos.

Nemainīga situācija ir apjomīgu pieminekļu restaurācijas, rekonstrukcijas un labiekārtojuma projektu realizēšanā. Joprojām nav piešķirts finansējums Raiņa pieminekļa restaurācijai un terases rekonstrukcijai Esplanādē un Rīgas 700 gadu jubilejas paviljona restaurācijai Kronvalda parkā.

4.2. Brīvības piemineklis un Rīgas Brāļu kapi

Ministru kabinets ar 2021. gada 21. decembra rīkojumu Nr. 976 “Par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekotāja noteikšanu” deleģēja Rīgas valstspilsētas pašvaldībai (Aģentūrai) valsts pārvaldes uzdevumu – Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu. Ar Ministru kabineta 2023. gada 30. marta rīkojumu Nr. 174 apsaimniekošanas periods pagarināts līdz 2025. gada beigām.

4.2.1. Brīvības piemineklis

- Apsaimniekotājs koordinē visu sabiedrisko pasākumu norišu grafiku pie Brīvības pieminekļa un aizsardzības zonā, kā arī organizē un vada Goda telpas apmeklējumus un Goda grāmatas parakstīšanu.
- Ik dienu tiek veikti uzkopšanas darbi 5 m rādiusā ap pieminekli, regulāri tiek tīrītas augšējās un apakšējās terases virsmas, kā arī nodrošināta uzraudzība pasākumu laikā.
- Pēc pasākumiem tiek sakārtoti ziedi uz pieminekļa priekšējās terases, augšējās terases granīta apmales tiek tīrītas divas reizes mēnesī un pēc vajadzības.
- Tiek koptas un uzturētas kārtībā Brīvības pieminekļa iekštelpas, kā arī obeliska iekšpuse (stiklu tīrīšana, ekspozīcijas kopšana, kondensāta savākšana). Regulāri tiek fiksēti Brīvības pieminekļa iekštelpās uzstādīto mēraparātu rādījumi, novērsti konstatētie bojājumi, veikti sīki remontdarbi.
- Koptas un uzturētas pieminekļa dekoratīvās norobežojošās ziedu vāzes.
- Uzsākta ziedu tvertņu skiču izveide un iegādāts Somijas pelēkais granīts pieminekļa laukuma norobežošanai no Raiņa bulvāra satiksmes.
- Veikta pieminekļa preventīvā apkope līdz obeliska daļai, šuvju atjaunošana, pakāpienu enkurošana un nostiprināšana.
- Veikts iekštelpu elektroinstalācijas remonts.
- Veikta pieminekļa kopējā preventīvā apkope.

4.2.2. Rīgas Brāļu kapi

- Izstrādāts ūdens apgādes inženiertīklu sistēmas atjaunošanas projekts.
- Īstenota teritorijas ārējās ūdens apgādes sistēmas renovācijas 1. kārtā.
- Veco strēlnieku, Brīvības cīnītāju, Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru un citu personu (atbilstoši Rīgas Brāļu kapu statusam) pārapbedīšanas procedūras nodrošināšana – 2023. gadā šāds pakalpojums netika veikts.
- Uzsākta centrālā kapu lauka grantēto celiņu renovācijas 1. kārtā.
- Īstenota Varoņu terases atbalsta sienas un ziedu altāra preventīvās restaurācijas 2. kārtā.
- Iegādāta teritorijas videonovērošanas sistēmas tehnika.
- Atjaunoti koka soliņi (92 gab.).
- Veikta Holandes liepu vainagošana (125 gab.), dzīvžoga apgriešana (3500 m), nokaltušo koku likvidēšana un celmu izzāģēšana (8 gab.).

- Sezonas laikā veikti zaļās zonas uzturēšanas un atjaunošanas darbi – koku vainagošana, krūmu griešana, veidošana, veco krūmu aizvietošana ar jauniem Veco strēlnieku sektorā, zāliena kopšana, sēšana, mēslošana.
- Noslēgusies pētniecība par Latvijas nacionālajiem partizāniem, kuri krituši 1941. gada jūlijā un apglabāti Rīgas Brāļu kapos.

4.3. Lielie kapi

Lielo kapu teritorijā Aģentūras uzskaitē ir 420 brīvstāvošie pieminekļi, 100 kapu norobežojuma metāla elementi, 96 kapa plāksnes, 29 kapliņas un Rindu kapliņu portāla siena.

- Pabeigta Vērmaņu dzimtas (K. H. Vērmaņa, J. K. Vērmaņa un A. Ģ. Vērmanes) kapa vietā esošo pieminekļu oriģinālo daļu restaurācija.
- Pabeigta kapa vietas metāla baldahīna restaurācija, un tas novietots no kokiem drošākā vietā Lielo kapu teritorijā.
- Sakārtoti, preventīvi restaurēti un restaurēti dažādi kapa pieminekļi, tostarp Elzas Žiglevicas un Fridriha Veinberga pieminekļi.
- Īstenota zemē iegrimušo kapa plāksņu izcelšana, pamatņu izbūve un preventīvā restaurācija.
- Veikta iebrukušu kapa vietu noseģšana ar plāksnēm.
- Izsludināts metu konkurss Lielo kapu koncepcijas īstenošanai.
- Ar pasākumiem un izstādēm atzīmēta Lielo kapu 250 gadu pastāvēšana.

4.4. Padomju režīmu slavinoši objekti

Saeima 2022. gada 16. jūnijā pieņēma likumu “Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā” (turpmāk – Demontāžas likums). Rīgas domes Pieminekļu padome (turpmāk – Padome) saņēma vairākus iesniegumus par pieminekļu demontēšanu un lēma par vairāku pieminekļu un piemiņas zīmju demontēšanu, taču lēmumi netika pamatoti ar Demontāžas likumu, tāpēc demontētie pieminekļi nebija jāiznīcina vai jānodod Latvijas Okupācijas muzejam.

Aģentūras demontētie objekti:

1. Kronvalda parkā bez nepieciešamajiem saskaņojumiem 2009. gadā uzstādītais piemineklis dzejniekam Aleksandram Puškinam. Pieminekli paredzēts deponēt Latvijas Mākslinieku savienībai;
2. Kanālmalas apstādījumos 1978. gadā uzstādītais piemineklis akadēmiķim Mstislavam Keldišam.

Abi demontētie pieminekļi novietoti Aģentūras noliktavā Varoņu ielā 13.

4.5. Apsaimniekojamā teritorija Varoņu ielā 13, Rīgā

Rīgas domes Īpašuma departaments Aģentūrai lietošanā un apsaimniekošanā nodevis 24 000 m² teritoriju Varoņu ielā 13, Rīgā, ar mērķi izveidot krātuvi demontēto un restaurācijas gaitā nomainīto pieminekļu detaļu uzglabāšanai, kā arī mākslinieciski

augstvērtīgas, publiski pieejamas demontēto pieminekļu ekspozīcijas (pieminekļu parka) izveidošanai. Teritorija ir ierobežota, uzstādīta apsardzes sistēma. Aģentūras darbinieks pastāvīgi veic teritorijas uzkopšanu.

Šobrīd teritorijā atrodas Lielo kapu pieminekļu un krustu pamatnes ar un bez uzrakstiem, kapa plāksnes un citas precīzāk neuzskaitītas kapa pieminekļu detaļas, vēsturisku pieminekļu fragmenti, Mežaparka Lielās estrādes skulptūras un metāla karoga masts.

4.6. Aģentūras efektīvas darbības nodrošināšanas pasākumi

Aģentūrā ir izveidota un darbojas iekšējās kontroles sistēma – iekšējo normatīvo dokumentu kopums, kas novērš darbinieku funkciju dublēšanos, nodrošina resursu racionālu izmantošanu, nosaka saprotamu rīcību dažādās situācijās un paredz pasākumus korupcijas risku mazināšanai un darbinieku izglītošanai, lai nodrošinātu likumīgu un efektīvu iestādes darbību.

5. Personāls

2023. gadā Aģentūrā ir precizēta struktūra: darbojas 3 nodaļas:

- Pieminekļu nodaļa, kuras kompetencē ir arī Lielie kapi,
- Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu nodaļa,
- Saimnieciskā nodaļa.

Aģentūrā apstiprinātas 33 amata vietas. Vidējais faktisko nodarbināto skaits: 28,4. Personāla mainība: 21,4 %. Pārskata gada beigās strādāja 30 darbinieki. No tiem – 10 administratīvie darbinieki (direktors, nodaļu vadītāji, galvenie speciālisti, projektu vadītāji, jurists un kancelejas vadītāja), 14 Rīgas Brāļu kapu darbinieki (pārzinēdārzniece, speciāliste, restaurators, zaļās zonas strādnieki, mehāniķi un apsargi), 2 Brīvības pieminekļa apkopējas un 2 sabiedriskajā ārtelpā esošo pieminekļu uzturēšanā nodarbinātie speciālisti, 1 darba telpu un 1 teritorijas apkopējs.

- Izglītība pamatdarbā strādājošiem:
 - vispārējā pamatizglītība – 1;
 - vispārējā vidējā/vidējā profesionālā (t. sk. arodizglītība) – 17;
 - pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība (koledža) – 2;
 - akadēmiskais/profesionālais bakalaurs – 6;
 - akadēmiskais/profesionālais maģistrs – 3;
 - doktors – 1 darbinieks.
- Sadalījums vecuma grupās:
 - līdz 30 gadiem – 2;
 - no 31 līdz 50 gadiem – 4;
 - no 51 līdz 62 gadiem – 12;
 - vairāk nekā 63 gadi – 11.

Sadarbībā ar Valsts probācijas dienestu, pamatojoties uz Latvijas Sodū izpildes kodeksa 134. panta otrās daļas 5. punktu, Rīgas Brāļu kapos tika nodarbināti probācijas klienti.

Sadarbībā ar Rīgas Celtniecības koledžu Rīgas Brāļu kapos restaurācijas praksi apguvuši 16 studenti.

6. Aģentūras darba popularizēšanas un komunikācijas pasākumi

6.1. Sabiedrības informēšana un izglītošana – sadarbība ar valsts, pašvaldības un nevalstiskajām organizācijām

- Koordinēti valsts svētku atzīmēšanas pasākumi pie Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapos.
- Atzīmējot Lielo kapu dibināšanu tika īstenotas sekojošas aktivitātes:
 - izstāde “Lieliem kapiem 250”;
 - jubilejas markas izdošana;
 - 7. līdz 10. septembrim realizēta gaismas instalācija un mūzikas ceļojums “Lielajiem kapiem 250: *sedemminut X BALSIS*”, kas iekļauta arī mūsdienu mākslas foruma “Baltā nakts 2023” un Eiropas kultūras mantojuma dienu 2023 programmā.
- 31. oktobrī rīkots gadskārtējais lāpu gājiens no restaurētā Autotanka pulka pieminekļa līdz piemineklim 6. Rīgas kājnieku pulka karavīriem – pilsētas aizstāvjiem 1919. gadā Sudrabkalniņā. Noslēguma pasākumā, atzīmējot Sudrabkalniņa pieminekļa atklāšanas 86. gadadienu, piedalījās Saeimas priekšsēdētāja un Nacionālo bruņoto spēku orķestris.
- Sniegtas intervijas plašsaziņas līdzekļos (t. sk. radio, interneta portālos, laikrakstos un žurnālos) par aktuāliem Aģentūras darba jautājumiem.

6.2. Sadarbības institūcijas

Saskaņā ar Nolikuma 8.4. apakšpunktu Aģentūra sadarbojas ar valsts un pašvaldības iestādēm, Eiropas Savienības un citām ārvalstu institūcijām, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām, juridiskajām un fiziskajām personām.

Aģentūras sadarbības partneri:

- Rīgas valstspilsētas pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības: Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments, Rīgas domes Pieminekļu padome, Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments, Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas gaisma”, SIA “Rīgas meži”;
- valsts institūcijas: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija, Latvijas Valsts prezidenta kanceleja;
- nevalstiskās organizācijas:
 - nodibinājumi “Brīvības pieminekļa izgaismošanas fonds” un “Rīgas Brāļu kapu un Latvijas vēsturiskā mantojuma fonds”;

- biedrības: “Rīgas Politiski represēto biedrība”, “Latvijas Politiski represēto apvienība”, “Latviešu Strēlnieku apvienība”, “Latvijas Mākslinieku savienība”, “Brāļu kapu komiteja”, “Latviešu virsnieku apvienība” un citas;
- izglītības iestādes: Rīgas Celtniecības koledža, Rīgas Tehniskā universitāte, Latvijas Mākslas akadēmija;
- Muzeji: Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs un Latvijas Kara muzejs.

7. 2024. gadā plānotie pasākumi

7.1. Pieminekļu nodaļas darba plāns:

- Rīgas 700 gadu jubilejas izstādes paviljona restaurācija – 1. etaps;
- memoriāla “Nacisma upuru piemiņas vieta Rumbulā” piegulošās meža teritorijas sakopšana;
- ķīniešu klasiskā stila paviljona restaurācija;
- piemiņas zīmju-akmeņu 1991. gada janvāra notikumiem vietu labiekārtošana;
- citu pieminekļu restaurācija un piegulošo teritoriju labiekārtošanas darbi;
- pieminekļu sezonālā aprūpe;
- piemiņas zīmes rakstniekam Anšlavam Eglītim izgatavošana un uzstādīšana uz nama ārsienas Krišjāņa Valdemāra ielā 23, Rīgā;
- informācijas apkopošana par publiskajā ārtelpā esošajiem pieminekļiem, kuri nav Rīgas pašvaldības aģentūras “Rīgas pieminekļu aģentūra” valdījumā, izvērtējot to pārņemšanas lietderību un pārņemt valdījumā izvēlētos pieminekļus.

7.2. Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošana

Ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi 06.04.2023. noslēgts valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums Nr. B-SL-22/2023 par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu. Paredzētie darbi pēc Apsaimniekošanas programmas grozījumu pieņemšanas:

- Rīgas Brāļu kapi:
 - videonovērošanas sistēmas uzstādīšana un pievienošana Rīgas valstspilsētas pašvaldības policijas tīklam;
 - iekšējo ūdensvadu renovācijas un jauna ūdensapgādes atzara izbūves projekta atlikušo kārtu izpilde;
 - centrālā kapu lauka grantēto celiņu renovācijas 1. kārtas realizācijas pabeigšana;
 - Varoņu terases un centrālā kapu lauka perimetrālo ceļu rekonstrukcija (viena kārtā);
 - stikla krusta zem Mātes Latvijas tēla atjaunošana;
 - centrālā kapu lauka A sektora apmaļu restaurācija;
 - informatīvo zīmju izveide un uzstādīšana;
 - Veco strēlnieku, Brīvības cīnītāju, Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru un citu personu (atbilstoši Rīgas Brāļu kapu statusam) pārapbedīšanas procedūras nodrošināšana;
 - zaļās zonas uzturēšanas un atjaunošanas darbi sezonas laikā – koku vainagošana, krūmu griešana, veidošana, veco krūmu aizvietošana ar jauniem Veco strēlnieku sektorā, zāliena kopšana, sēšana, mēslošana;
 - grāmatas izdošana ar pētniecības rezultātiem par Latvijas nacionālajiem partizāniem;
 - pētniecības turpināšana par Rīgas Brāļu kapu apbedījumiem.
- Brīvības piemineklis:
 - Brīvības pieminekļa iekštelpu renovācijas projekta izstrāde un realizācija;
 - preventīvā apkope.
- Pēc vajadzības aktualizēt Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanas plānu 2022.–2025. gadam un papildināt to ar darbiem 2026. gadā.

7.3. Lielajos kapos veicamie darbi

- Starptautiskajā metu konkursā “Memoriāla “Lielie kapi” vērtību saglabāšana un vietas attīstība” iesniegto metu vērtēšana un turpmākā darba organizēšana.
- Hermana Ādama Krēgera kapličas restaurācija.
- Informatīvo stendu remonts un atjaunošana.
- Dažādu kapa pieminekļu sakārtošana, preventīvā restaurācija un restaurācija.
- Iebrukušo kapa vietu noseģšana ar plāksnēm.

- Kapa pieminekļu un kapliču inventarizācija.

7.4. Citi plānotie darbi un aktualitātes

- Pieminekļu fragmentu un akmens materiāla novietnes izveidošana Varoņu ielā 13, Rīgā.
- Lielo kapu pieminekļu fragmentu un akmens materiāla apzināšana, uzskaitē, novērtējums.
- Valstisku un sabiedrisku pasākumu norišu saskaņošana un sakoptas teritorijas nodrošināšana pasākumu laikā – pie Brīvības pieminekļa, Rīgas Brāļu kapos un pie citiem pieminekļiem.
- Turpinot iedibināto tradīciju, lāpu gājiena organizēšana no Autotanka pulka pieminekļa līdz piemineklim Sudrabkalniņā 6. Rīgas kājnieku pulka karavīriem – pilsētas aizstāvjiem 1919. gadā – ar noslēdzošu pasākumu “patriotu mēneša” ievadā – 31. oktobra vakarā.
- Dalība Eiropas Kultūras mantojuma dienās.
- Aģentūras mājas lapas *rigaspieminekli.lv* nomaiņa ar jaunu izkārtojumu, saglabājot esošo un papildinot ar aktuālo informāciju.

8. Dažāda informācija

Informācija par būtiskiem riskiem un neskaidriem apstākļiem Aģentūras darbā:

- valsts pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums par Brīvības pieminekļa un Rīgas Brāļu kapu apsaimniekošanu ir spēkā tikai līdz 2025. gada 31. decembrim;
- Aģentūras izsludinātajos iepirkumu konkursos mēdz pieteikties tikai viens kvalificēts pretendents vai arī pieteikumi vispār netiek saņemti;
- Risks par speciālistu un darbinieku aizplūšanu uz citām, labāk apmaksātām darba vietām.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras
“Rīgas pieminekļu aģentūra” direktora p. i.

Daina Pērkone

Neatkarīga revidenta ziņojums

Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūrai "Rīgas Pieminēkļu aģentūra"

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, pievienotajā gada pārskatā ietvertais finanšu pārskats, kas atspoguļots no 7. līdz 37. lappusei, sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Rīgas valstspilsētas pašvaldības aģentūras "Rīgas Pieminēkļu aģentūra" ("Aģentūra") finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī un Aģentūras darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība”.

Ko mēs esam revidējuši

Aģentūras finanšu pārskats ietver:

- bilanci 2023. gada 31. decembrī,
- pārskatu par darbības finansiālajiem rezultātiem par 2023. gadu,
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par 2023. gadu,
- naudas plūsmas pārskatu par 2023. gadu, kā arī
- finanšu pārskata pielikumu, tai skaitā, finanšu pārskata posteņu skaidrojumu.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem (turpmāk - ISSAI). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Aģentūras saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGESP kodekss), un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGESP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Ziņošana par citu informāciju

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- Vispārīgo informāciju, kas sniegta pievienotā gada pārskata 2. lappusē,
 - Vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā no 4. līdz 6. lappusei,
 - Budžeta izpildes pārskatu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā no 38. līdz 49. lappusei,
 - Skaidrojumu par budžeta izpildi, kas sniegts pievienotā gada pārskata 50. lappusē,
- bet tā neietver finanšu pārskatu un mūsu revidenta ziņojumu par to.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz gada pārskatā ietvērto citu informāciju.

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

PricewaterhouseCoopers SIA
Kr. Valdemāra iela 21-21, Rīga, LV-1010, Latvia, LV40003142793
T: +371 6709 4400, F: +371 6783 0055, www.pwc.lv

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Informācija, kas sniegta citā iepriekš norādītājā informācijā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavots finanšu pārskats, atbilst finanšu pārskatam, un
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Aģentūru un tās darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības citā informācijā. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta Aģentūras pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par šī finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība”, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskata, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Aģentūras spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Aģentūras spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Aģentūru vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Aģentūras likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Aģentūras pārvaldība, ir atbildīgas par Aģentūras finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar ISSAI, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar ISSAI, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Aģentūras iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.

- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Aģentūras spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Aģentūra savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskats patiesi atspoguļo pārskata pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Aģentūras pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Valdes locekle
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168

Rīga, Latvija
2024. gada 13. maijā

Neatkarīga revidenta ziņojums parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.